Byxe orondoudai proletaarinar, negedegty!

№ 226 (2259)
1937 onoi sentiaabriin 30
ÇEETVERG
14-xi EILEE GARNA

Buriaad-Mongoloi Ynen

Byxexolboonoi Komunlis (bolьşevlig) Paartiiin Buriaad-Mongoloi Mosiin Komiteedai, Buriaad-Mongoloi Avtonoomito Soveed Socialis Respyyblikiin Centraalьna Gyisedxexe Komiteedaiŋyder byriin gazeeta

Redaksiin aadrees: Ulaan-Yde goorod, Centrsojuuzain, 19.
№ seen 10 myŋgē.

BOLЬŞEVIIG XEREGEER UGTAXA

„Zyyn-Sibiiriiin mozii Irkyytsk ba Çitiin mozonuud bolgon xubaaxa tuxai“ SSR Xolboonoi Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai togtoomzo manai gazeetiin myneederei noomerto tolilogdobo. Ene togtoomzoor, Zyyn-Sibiiriiin mozii Irkyytsk ba Çitiin mozonuud bolgon xubaarilaxiin xamta, Buriaad-Mongol ASSR-ei baruun aimaguud—Alairai, Booxonoi, Exired-Bulagadai ba Olьxoonoi aimaguud, Zyyn-Sibiiriiin xarijaata baihan Kiirovskiin rajoonoi Sereedkinsk, Jevseejevsk, Kazaaçinsk selьsoveeduud ba Balagaansk rajoonoi Yystь-Ysiinskiin selьsoveedtai negeden Yystь-Ordiin Buriaad-Mongoloi nacionaalьna ookrug bolzo, Irkyytskiin mozodo oroxo ba Zyyn taliin aimaguud—Agiin ba Ulaan-Ononoi aimaguud tuxai Agiin Buriaad-Mongoloi nacionaalьna ookrug bolzo, Çitiin mozodo orolsoxo bolbo. Ene xadaa, aixabtar jixe poliitikan ba azaxuin udxa şanartai xereg myn. Eneenei urda respyyblikiin centerhee xeden xolo taharxai baihan zaxa xizaarai aimaguud bolbol administratiivna ba azaxuin ceentrte byri dyte bolzo, xoişodoo sojol kylьtyyre ba azaxuin baiguulaltii xurdanaar xygzyylen debzyylxe jabadaldanь aguu jixe alxam bolno.

Ene togtoomzoiin garhaniii duulamsaaraa, aradai daisad byrzyaazna-nacionalistnuud bolbol eldeb xoroto xudal suu yge taraaxanь xen byxende medeeze baina. Tede bolbol „Buriaadii tahalaza, ygei xexenь geeşe“ geze buriaad arad zonoi dunda byrzyazna-nacionalistnuudai xoroto nomnol taraaxiin hedelge xexe. Ede daisadta xair nairgyi, bolьşeviig şanga xariuu—soxiso ygexe şuxala. Ede daisad ene metiin kontrrevoliycioonno yge taraaxadaa, tedentei temesexe jabadalii moxooxo ba tereegeer ulamzalan əəhe diingəə byrzyaazna-nacionalii skontrrevoliycioonno nomnol taraaxiin hedelge bolgoxoii baina.

Gadana, BMASSR-ei xojor zaxiin taharxai baihan aimaguudii tahalan, tusxai ookruuguud bolgohon jabadal bolbol BMASSR-ei Konstituucii (yndehen xuuli) xarşalahan jabadal jaabaş bişe, xarin tus xuuliii delbelen nacionaalьna sojol kylьtyyre ba azaxuiji ulam delgeryylen, Buriaad-Mongoloi respyyblike ba ookruguudii zyyn zygte socializmiin aguu jixe foorpost bolgoxo gehen paartiiin ba zasagai jabuulga baina. Iime xadanь, Centraalьna Komiteed ba Zasagai deede oorgan bolbol Buriaad-Mongol arad zondo yder byri yzyylen baigaa anxaralaa ulam byri şangadxaxa bolno. Eneenei negen şuxala barimtanь xadaa, Buriaad-Mongol ASSR-te olgohon finaansovo xyngeleltenyyd tuxai SSSR-ei arkoomsoveedai togtoomzo (manai gazeetiin ysegelderei noomerto tolilogdobo) bolbol sengelig xyxiyy kolxoozoi baidalii byri xyxiyy, byri sengelig ba kolxoozniguudii şanga şadaltai bolgoxiin bolьşeviig johonoi xemzee jabuulga geeşe.

Enegeer daşaramduulan, byxii partijna, soveedai ba profsojuuzna organizaacanuudai zorilgo xadaa, tus togtoomzii oloniitiin dunda oilguulan nebtergeze respyyblikiin alban gazarnuudta şurgan orood xoroto jabuulganuudii xeze baihan mynəə eliryylegdeed baihan daisad, byrzyaazna nacionalistnuud, japoon-neemecei faşizmiin şpioonuud ba trockiis buxaarintnai agentuuriin xorogodon şurgaad baihan tedenei tuhamarşad, xani nyxedii şuud xurdaar eliryylze usadxaxa jabadalii zoloodon xytelberileze, kritike ba samokriitikii ulaan niiuur sagaan şarai saxingyi delgeryylxe, azaxuin şuxala kampaaninuud- tariaaxuriaalgii oirtiin ydernyydte dyyrgexe, namarai tarilga ba paar xaxalalgiin tysebyydii şanar haintaigaar dyyrgeze ene jixe togtoomzodo johotoi hain bolьşeviig xeregeer xariuulxa—myneederei şuxaliin şuxala zorilgo myn bolno.

Zyyn-Sibiiriiin moziiji Irkyytsk ba Çitiin mozonuud bolgon xubaaxa tuxai

SSSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai togtool

SSSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteed bolbol Byxerosiiin Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai doorozaagdahan togtoolii batalxa geze togtoono:

a) Zyyn-Sibiiriiin moziiji Irkyytsk goorod ceentrtei Irkyytsk mozo ba Çite goorod ceentrei Çitiin mozo bolgon xubaaxa.

b) Çitiin moziin sostaavta dooro dursagdahan gooroduud ba rajoonuudii ilgaza bagtaaxa: goorod Çite, Çitiin, Petroovsk-Zavoodsk, Ulaan Cyxiin, Xiologiin, Yleetovski, Kireenski, Aakşinski, Karlimski, Borziin, Olobiaaniin, Berxiin, Aleksaandrovo-Zavoodski, Neerçinsko-Zavoodski, Gazimyyro-Zavoodski, Şaxtomiinski, Baleiski, Şiilkinski, Neerçinski, Çerneşeevski, Sreetenski, Yystь-Kaarski, Vitiimo-Olekmiinsk nacionaalьno ookryg.

c) D. V. Xizaarai Zeiski moziin gooroduud ba rajoonuudii Çitiin mozodo negedxen bagtaaxa, tusgaar administratiivna azaxuin jediniice bolxo Zeiski mozii usadxaxa.

ç) Buriaad-Mongol ASSR-ei Agiin ba Ulaan Ononoi aimaguudii Çitiin mozodo negedxen bagtaaxa, Çitiin moziin sostaav Agiin Buriaad-Mongol nacionaalьna okrug Agiin huurin centrteigeer baiguulxa.

d) Urdiin Zyyn-Sibiiriiin moziin yldehen gooroduud ba rajoonuudai Irkyytsk moziin sostaavta orxixo.

e) Buriaad-Mongol ASSR-ei Alair, Booxon, Exired-Bulgadai ba Olьxoonoi aimaguudii Irkyytsk mozodo negedxen bagtaaxa.

f) Irkyytsk moziin sostaavta Yystь-Ordiin Buriaad-Mongol nacionaalьna ookru gYystь Ordo huurin ceentrteigeer baAlair, Booxon ,ba Exireed-Bulgadai aimaguud, Kiirovski rajoonoi Sereedkinski, Jevseejevski, Kazaçiinski selьsoveeduud ba Balagansk rajoonoi Yystь-Ysiinski selьsoveed sostaavtaigaar baiguulxa.

SSSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai tyryylegşe M. Kaliinin.

SSSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai sekretaarь A. Goorkin.

Eb nairamdalai tyləə temeselei ulasxooron-diin associaaciin byxefraanciin xural

Pariiz, 26. (TASS) Eb nairamdalai tyləə temeselei ulasxooronдiin associaaciin byxefraanciin xural ysegelder needdebe. Ene xuralda, 16 milioon xynyydii negedxehen 65 organizaacanuudhaa xojor mingaad delegaaduud xabaadaxa baina. Nəju-Ioorkiin niitiin azaljabuulagşa doktor Atkivsoon bolbol, eb nairamdalai xysii əmxidxexe ba eb nairamdalda duratai gyrenyydei—Fraanca, Aangli ba SSSR-ei negedemel froontii agressoornuudta esergyysyylen tabixa xeregtei baina geze medyylhen baina.

Xitadai generaal Jaan bolbol xitadii ezemdexii oroldozo jabaa, japoon agressoornuudai poliitikii eliryylen gargahan baina. Fraanciin arad bolbol bidende materiaalьna ba moraalьna tuhalamza yzyylxe baina geze xitad arad naidana geze generaal Jaan xelene.

ISPAANIDAXI FROONTNUUD DEERE

(TASS-iin medeeselnyydhee)

Zyyn front

Ispaaniiin oborooniin ministeerstviin medeeselei johoor, zasagai seregyyd bolbol sentiaabriin 26-nai yder Fyeente de Ebro tosxoniii ataakalba.

Xoito front

Sentiaabriin 26-nai yder yimyyleeşen bolbol artelleeri ba aviaaciin tuhalamza doro jabaza, Kabraales seektorte xeden ataakanuudii xehen ba xeden pyynktenyydii ezelhen baina.

Centraalьna front

Taaxo golhoo urduurxi ceektor deere yimyyleeşen bolbol aviaaciin tuhalamza doro jabaza. Palasioo de la Siisla ba Kaasa de la Legyaa şadar baigaa respyyliklinxinei seregei pozicii ataakalba.

Gavaas aagenstviin medeesehenei johoor, zasagai arteelleeri bolbol Toleedodoxi buu zebsegei zavoodii buudaza, jixe xoxidol yzyylee. Tereenhee gadana, Taaxo golii xyndelen garhan xyyrge jixe gemtee.

Urda front

Urda froont deere zamxarxan baina.

„N-209“ samolioodii bederelge

Moskvaa, 27. (TASS). Xoito mylihen dalain zamuudai glaavna ypravleeniiin naçaalьnig nyxer O.J. Şmidt bolbol sentiaabriin 27-nai yder ledokool „Kraasinai“ boorthoo iime telegraamma abba.:

„Dalai deerexi sagai ularil ba pelengaatorii şalgaza yzexiin tulada, sentiaabriin 26-nai yder miis Barroyhoo ledokool „Kraasin“ xyrter niideebdi. Doro yyletei, manatai ba saha orozo baihan deerehee xoişoo niidexilmnai haatuulza baina.

Graciaanski.“

* *

Xoito mylihen dalain zamuudai glaavna ypravleeniiin abhan medeeselei johoor, sentiaabriin 27-noi yder yde bagta ledokool „Kraasin“ bolbol xoito şirotaagai 71 graadus 8 minuutada ba baruun dolgotaagai 161 graadus 55 minuutada baina. Ledokoolai baihan gazarta tomo- zizeer butasoxigdoşohon mylihenyyd baina. Zyyn- xoinohoo halxitai. Agaarai temperatuura minnys 0,5 graadus. Selmeg. Xaragdasanь hain.

* *

Soveed Xolboonoi Geroi nyxer Şevelioovai agaarai ekspediice bolbol ysegelder sagai ularilai muu deerehee Kydoolьf arai deere baihaar baina. Sagai ularilai haizaraad orxixoloor Soveed Xolboonoi Geroi nyxer Vodopьjaanovai otriaad „N- 209“ samolioodii bedereze garxa baina.

K. J. Voroşiilov Moskvaagaa busaba

SSSR-ei Oborooniin Aradai Komisaar Soveed Xolboonoi Maarşal nyxer K.J. Voroşiilov bolbol, Beloryysei seregei ookrugai maneevrta baihanaa, sentiaabriin 27- noi yder Moskvaagaa busaba.

SSSR-ei CGK-ai preziidiymde

Sentiaabriin 27-noi yder nyxer M. I. Kaliininai tyryylelge doro SSSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai preziidiymei zasedaani bolbo.

Moskvaa—Xoito poolius—Ameerikiin Xolbooto Ştaaduud xyrter zamii neehen, „ANT-25“ samolioodai aldarta ekipaaz, xydelmerişen-tariaaşanai Ulaan Aarmiiin byleg komandiirnuud, orosoi teatraalьna iskyystviin xygzen badaraxa xeregte gaixamşag amzaltanuudii tuilhanai tyləə oorden xairanuudii abhan, Gyrenei Akademiis Baga teatrai xydelmerilegşed zasedaaniiin zaal soo suglarahan baina. Daişalzii Staalin sookolnuud—Aarktikii doriuunaar ezemdegşed oorden-xairanuudii abba. Nyxer Kaliinin bolbol „ANT-25“ geze agaarai xysete koraabliin komandiir, Soveed Xolboonoi geroi Valeeri Çkaalovii amarşalza, tereende Ulaan Tugai oorden ba 30000 tyxerig myngen şagnal bariuulba. Ende suglaraşgad bolbol „ANT-25“ samolioodai komandiir ba tereenei nyxedii nerjeme aliga taşalgaar amarşalna.

Nyxer Çkaalovai udaa Soveed Xolboonoi Geroinuud Georgii Baidykoov ba Aleksaandr Beliakoov Ulaan Tugai oordenuudii ba 30-30 mingan tyxerig myngen şagnal abba.

Udaanь nyxer Kaliinin bolbol Gyrenei Akademiis Baga teatrai kollektiivta Leeninei oorden bariuulba. Oorden xairai abagşadai xyndede nerjeme aplodismentnuud zaal dotor bolno.

Teaatrai kollektiivai nerehee SSSR-ei aradai artist A. A. Jaabloçkina yge xələbe.

Myn SSSR-ei aradai artiistnuud M. M. Bliymentaalь-Tamaarina, A. A. Jaabloçkina, V. N. Paşeennaja, V. N. Riizova, P. M. Sadoovski, A. A. Ostyyzev, M. M. Kliimov, RSFSR-ei aradai artiistnuud N. K. Jaakovlev, M. S. Narookov, N. A. Svetloovidov, N. V. Kostroomskaja. J. N. Googoleva, P. N. Riibnikov J. D. Tyrçaaninova, M. P. Leenin, RSFSR-ei gabijaata artiistnuud, teaatrai artiistnuud, rezissoornuud ba xydelmerilegşed oorden xairanuudii abba.

SSSR-ei aradai artiistnuud M. M. Bliymentaalь-Tamaarina, V. N. Paşeennaja, RSFSR-ei aradai artist M. F. Leenin CGK-ai preziidiymde xandaza yge xelene. Tedener bolbol Baga teaatrai byxe kollektiivai yzeze baigaa bajasxalanta bodol tuxai əəriingəə aradta iskyystveer alba xexee belen baihan tuxaigaa xelehen baina.

Ulaan Aarmiiin komandiirnuud ba busa nyxedyydte oorden-xairanuudii bariuulhanaigaa hyylde, nyxer M. I. Kaliinin bolbol ygə xelehen baina.

* *

Preziidiymei ene zasedaani deere „somonoi soveeduud ba rajoonoi gyisedxexe komiteeduudai toosoogoo ygelgii xubilgaxa tuxai“, „kreditne alban, gazarnuudai opeeraacanuudai talaar proceentno staavkaa xamaarxa, SSSR-ei xuuli zuramii xubilgaxa tuxai“, „speciaalьna nere zergenyydii abhan, Xydelmerişen-Tariaaşanai miliiciin naçaalьniguudai sostaavai niuurnuudai kvartiirna plaatiin staavkanuud tuxai“ SSSR-ei CGK-ba AKS-ai xamtiin togtoolnuud abtaba, Myn SSSR-ei Jixedeede Soveedta hungaxa hunguulida beledxelei zarim xedii asuudalnuud tuxai SSSR-ei CGK-ai sekretaarь nyxer Goorkinai medeeselii duulaba.

(TASS).

XITADDAXI DAIN BAILDAAN

Japoonai samoliooduud Kantooniii dobtolbo—Naankinai rajoonai xeden pyynktnyyd boombodogdoo—Minga garan xynyydee aluulaa—Japoontan Pytyyniii boombodoo—Japoontanai zerlig aaşanuud tuxai Reiter aagenstvo medeesene

Loondon, 27. (TASS). Sentiaabriin 27-noi yder japoonai 13 samoliooduud Kantooniii dobtolobo geze Reiter aagenstvo medeesene. Myn ede samoliooduud Xyanşa staancii ba tymer zamai busa pyynktnyydii boombodobo.

Staanca şadar baihan olon gernyyd butasoxluulaa. Gemtel tuxai gyised medee ygei baina.

* *

Loondon, 27. (TASS). Reiter aagenstviin medeesehenei johoor, japoonai aviaaca bolbol Naankinai rajoonoi xeden pyynktnyydii daxin boombodobo. Gemtel ba geegdel tuxai medee ygei baina.

* *

Tookioo, 27. (TASS). Lodiaan, Liyyxan, Liyczlaçaan seektor deere bolhon ysed şanga baildaan tuxai Domei Cysiin aagenstviin medeesehenei johoor, japoonai seregyyd bolbol xojor yderei torşo soo minga garan xynyydee aluulhan ba şarxatuulhan baina.

* *

Şanxai, 27. (TASS). Lodiaan—Liyyxanai rajoondoxi baildaan yrgelzelheer baina. Cziincziavaan (Liyyxanhaa zyyxeneer) huurin xojor yderei torşo soo nyguedehee nygəededəə xedii daxin orohon baina. Xitadai seregyyd xaruulhan esergyysəlge ba erid zoriglol bolbol bygedeniitede haişaagdaa. Sentiaabriin 25-nai yder japoonai samoliooduud Pytyyniii boombodobo. Sentiaabriin 26-nai yder japoon seregei rabiinuud Pytyyniii byxeli yderteə buudahan baina. Xitadai ştaabai medeeselei johoor, sentiaabriin 25-da Juukan pristani deere xojor mingan japoon soldaaduudii buulgahan baina.

* *

Loondon, 27. (TASS). Japoonai loodkanuud bolbol Urda Xitadai uhanda jabahan xitad zagahaşadii xeden oloor zerligeer aladag faaktnuud tuxai Reiter aagenstvo medeesene. Sentiaabriin 22-oi yder, Czilonkoy (Gonkoongodo dytexen) rajoondo, japoontanai uhan dooguur jabadag loodkanuud xitad zagahaşadai dzoonkanuudta (loodkaxan) dobtolbo. Ede dzoonkanuud deere xojor zuugaad zagahaşad ba tedenei byle—zuun exenernyyd ba xyyxed baigaa. Uhan dooguur jabadag loodkanuud edende dytelze buudaxadaa, bultiinь uhanda şingeehen baina. Şarxatahan zagahaşadii əədenь tataza abangyi orxihon baigaa. Japoontanai deermedelgehee bolzo xojor zuun jiren xyn, eneen soo zuun exenernyyd ba xyyged aluulhan baina.

Gonkoongo deere baigaa aangliin poliica bolbol ene japoontanai loodkanuudai dobtolgii myrdelge bolgozo baina, jyyb gexede, uhanda unagaagdahan dzoonkanuudai dunda aangliin oloxon dzoonkanuud dansalagdahan baina.

Xitadai seregei jixe ilalta

Şanxai 25. (TASS). Sentraal Nьjus aagenstviin medeesehenei johoor, Linciu ba Dynьjyaanь rajoondo xitadai seregyyd jixe ilalta tuilan olobo. Maçaan-Şaanai komaanda doro jabaa kavaleeriis xesegyyd ba naimadaxi aarmiiin xese gyyd Sakgaaxi deere baiga japoonai tabadaxi diviziin xe segyydii ba Xunьjavaan, Gyaa niliin ba Linciugai xooron dox xadiin rajoondo baigaa Saky rain brigaadanuudii toiroi orozo duuhan usadxaa. Xitadai medeeselei johoor, japoon tan bolbol gurban mingan xy pyleee aluulaa. Tereenhee ga dana, xojor mingan xynyy pleende abtahan baina. Xitadai seregei ene jixe ilalta to jixe udxaşanartai baina, Jyyl gexede, japoonai urgşa dabxixa dabxiltii zogsooh ba Beipin—Xanьkoygai tymer zamai seektor deerexi xitada seregei zyyn flaangii xyrieel xee banahan ajuulii zasuulhai baina.

Japoonai samoliooduud Kanьkoyji boombodobo

Şanxai, 26. (TASS). Sentraa Nьjus aagenstviin medeesele johoor, japoonai samolioodu Xonьkoyji boombodoxotogio xamta myn Xanьjaan ba Yçaa niii boombodobo. Nege boom bo xitadai terjeleeşedei laag deere unahan baigaa. 60 xy aluulhan ba şarxatahan baina Hyylşiin medeegei johoor Xa nьkoyji agaarhaa boombodox yjede 800 garan xyn aluulhad ba şarxatahan baina.

Sentiaabriin 25-nai yder ja poonai 29 samoliooduud ça xaxadai torşo soo Naankini boombo xajagdahan baina.

„Dagynbao“ gazeetiin m deeselei johoor, japoonai avia ciin Naankiniii boombodox yjede xitadai zeniit artillee bolbol japoonai dyrben sam liooduudii buudaza unagaaha

ZURAG DEERE: Japoonai tyrimxeinerei dobtolon orolxodo, oron bairaa xajaad terjedeze baina. (Sojuuzfoto).

XELE LITERATUURIIN XEREGTE DAISADAI XOROLOLGO

Mynee yjede, Buriaad-Mongoloi Respyyblikiin partiijna Soveedai ba ilangajaa sojol kylьtyyriin zurgaanuudta arga mexeer şurgaad, xorotoi xaratai ylienyydii xeze baihan troocki-buxaarintnai, japoonneemecei şpioon, diversaantnuud, burzyaazna-nacionaliistnuud eliryylegdeze baina, Manai Respyyblikiin ilangajaa sojol kylьtyyriin zurgaanuudaar ede daisad hyreg olooroo şurgan orood, Buriaadai xele literatuuriin, terminoloogiin, orfograafiin zuram joho bolon, hurguulinuudaar zigşyyritei muuxai xydelmeri xeze, sag yrgelze pan-mongoloi idiei nebteryylze baihan baina. Iime deereheenь xeden olon zilhee xoişo gargahan nom debternyydnai uragşaa jabadaggyi, udaa daraa xuriaagdaza baidag bolhon baina.

Eneende xen gemteib? Xen daraza xalxalza, niuuza baigaab gee haa nen tyryyn MK ba mynee aradai daisan geze eliryylegdehen BK (b) Paartiiin Moziin Komiteedai negedygeer sekretaarь baihan JERBAANOV bolno. Buriaadai xuuşanai nacionaalьna inteligeence bolbol anxa Soveed zasagii togtooxo yjede, tereentei xerzegii şangaar temeseze baihan bolboş, soveed zasagai togtozo bexizehen xoino, ede inteligeencenyyd soveed zasagta loijaalьno bolzo, soveed zasagai tuhada eehediingee erdem beledxelii ygexeer belen boloo—gehen teezesii Jerbaanov xodo xeledeg baigaa. Enenь xadaa mynee bolxodo egeelei yge bişe, xarin ede kontrrevoliycioneernyydii xalxalza, tedeegeer damzuulan Buriaad-Mongol aradai sojol kylьtyyriin baiguulaltii hyidxyylze baihan, johotoi xara xydelmeri myn bolxonь elirne. Enenь xadaa partiijna organizaaciin heremzii moxoodog baigaa.

Jervaanovai tabihan ede byrzyaazna-nacionaliistnuud-Baraadin, Zamsarnoo, Ciibikov, Rinçenoo, Rinçenei g. m. aradai daisadii buriaad-mongoloi literatuuriin xele bişegii baiguulan zoxiooxo xeregte tabihaniinь hyylei yje boltor xydelxe zuuraa, Buriaad-Mongol aradta xemzeeleşegyi jixe xoro xynegeel xee.

Edeneriinь xadaa Buriaad-Mongoloi xelii tedende medegdexegyi xalxa mongoloi xaan-vaanguudai xeleer zoriuuta nebteryylze baihan ba edener udaa daraa Mongol Arad Respyyblike oşozo xele bişegei „zoxiool“ byteedeg bolhon, buriaadai exin hurguuliin bagşanuudii mongol eligeeze praaktika xyyldeg. mongolhoo „erdemted“ xaan—vaanguudai xybyydii uriaalaar asarza Erdem sojoloi Instityydte huulgadag bolhon baina. Ede bygede suglarza jireed, nom debternyydii zoxiooxodoo yndehen buriaad zonoi ogto xelsedeggyi xalxa-mongoloi xaan-vaanguudai xeleer nai ruulza nomuudii gargadag bolhon baina. Eneeneinь hyylde ene liiniii buriaadai niite olonoi buruuşaahan deerehee boliuulagdahan bolboş, buriaad zonoi ton yseenxinь xeledeg „Selengiin“ xelii gol bolgozo abhan, baha nege buruu zyil baigaa. Jyym be gexede buriaad-zonoi „s“ geze xeledeggyi baixada, tereeniii nebteryylze, myn xalxa mongol xelende oruulxa gehen şugamaa yrgelzelehen jabadal baigaa. Enenь xadaa buriaad arad zonoi xygzeltii haatuulxa gehen, literatuuriin xelii arad naa tahalxa gehen zorilgo baigaa.

Ede byrzyaazna—nacionaliistnuud sojol kylьtyyriin zurgaanuudii tolgoilzo baixa zuuraa, pan—mongoloi xele zairuulganuudii zorgooroo delgeryylxehee gadana, orşuulga deere nelieed jixe hyidxel xehen baina. Zişeelxede, „materialiizm“ geze filosoofsk termeniii „taharxai yzel“ geze orşuulhan ba „idiaaliizm“ geze ygiiji „haişaagdahan yzel“ geze orşuulhan baina. Myn „diktatuura proletariaata“ geze ygiiji „proletariaatai darangullxa xatuu zasag“ geze ba „Socialiizm“ geze ygiiji „niigem zuramta baidal“ gexe meteer zorgooroo aaşalza zoriuuta xazagairuulza internacionaalьna ygii orşuulдag baigaa.

Ede bygediin eseste Buriaad-Mongoloi Partiijna organizaaca bolbol, ene şugamii buruuşaaza Buriaad-Mongoloi xele bişegii olonxi buriaadai xelsedeg xeleer jabuulxa gehen ton zyb şugam abhan baina. Gebeş, ene burzyaazna-nacionaliistnuudai xeden arbaad zil soo uşaruulhan xorto buzagai xorololgiin xoişolonguudii yndehe tahalan usadxaxiin xangaltatai priincipiaalьna temesel jabuulagdaagyi, Jerbaanovai xoroto şugamda daldalagdan, hyylei yje xyrter negeş erid xemzee abtaagyi baina. Byrzyaazna-nacionaliistnuudtai temesehen mete bolboş Baraadin şingi xuuşanai jixe gedehetei, zaa bol xuuşan hurguulitai profeessor zergiin xynyydii bederxe zişeetei baihan deerehee, tereenei xoroto buzagai şugamii dagaza, barimtalza, gyisedxeze jabahan dutuugyi byrzyaazna-nacionaliistnuudii eliryylze şadadaggyi baigaa. Edenь xed be gexede—mynee aradai daisad geze eliryylegdehen Daşadondobai, Myynkin, Dabaajiin, Togmiitov, Dampiloon, Dongidoon, Radnabazaroon, Vaandanov ba busad olon xynyyd hyylei yje xyrter Jerbaanovai dali doro abaragdan, paartiiin bileedtei jabaza, tereegeeree xalxa xen, xariuusalgata tuşaalnuudii ezeleed, yneexi muuxai xydelmeriee byri yrgeneer delgeryylze baihaniinь ton hyylei yje de eliryylegdeze baina. Mynee yjede byri edentei şangaar temeseze exilxede, edenoi tabihan halaa halbarinuud, socialiis baiguulaltiin olon gazarnuudaar dyyren baiba. Edenerei gemeer Buriaad-Mongoloi xeblelei oronai xydelmeri ogtolon unagaagdahan baina. Buriaad-Mongoloi xeblelei gazarta byrzyaazna-nacionaliistnuud ba tedenei tuhamarşad hyreg olooroo suglaad, nom debterei xeblelgii jabuulhan xebertei bolzo gyrenei zeeri zorgooroo edihen bolboş, mynee xada manai hurguulinuud yndehen xelenei neges debtergyi yldebe. 1937 onoi niuurta 281 piçaatno liist nom gargahan bolboş, tedenь xadaa bygedeeree şaxuu mynee yjede [illegible]xuriaagdaxa bolood baina. Jyym be gexede ede bolbol bygedeeree aradai daisadai garaar bytehen pan-mongoloi idieigeer nebterhen ton xarşa zoxioolnuud myn baina. Iime nomuudii „zoxioozo xeblehenei“ byxii gargaşii tooloxo bolbol baragdaşagyi jixe zeeri bolxo baixa. Gansaxan Burgiizda xydelze baihan aradai daisad ba tedenei tuhamarşad gexe metiin xarşa etegeedei salin xylehen, gonoraar g. m. abza edihen zyil jaaxa argagyi jixe baina. Burgiizai myngen kaassa bolbol ede etegeedte yrgeneer neeltetei baigaa. Oçorzabai geze kulaak byrzyaazna-nacionaliistii abaad yzegtii—tere bolbol Burgiizda „helgeze bolxogyi“ aixabtar ynetei zoxioolşon, redaaktor, orşuulgaşa geze toologdodog baigaa. Ene Oçorzabai bolbol 1937 onoi 8-hara soo salin xylehenhee gaduur 11000 tyxerig gonoraar bolgozo abhan baina. Baha tereenei hamgan Dondokoova gegşe myn nege „şu xala“ zoxiool bişehenei tylee geze 600 tyxerig abhan baina. Burgiizai direektor baihan mynee eliryylegdehen daisan Lamozaapovii redaaktorai ba orşuulgiin xydelmeri xeze şadaxagyi xyn geze xenş medexe baixa, zygeer tere xyn ene zilei exinhee xoişo ene tere nomuudii „şalgaza, riceenze, redaktiirovani“ xehen mete bolzo 2600 tyxerig gonoraar abhan baina. Yngerxedee ene xyn nege „too bodolgiin debterii“ orşuulxa nereer 1700 tyxerig abaad, tereenee negen şadaxa xynde dam ygeze ton ynegylxeneer orşuuluulaad jixenxi myngiinь eeree edihen baina. Byrzyaazna-nacionaliist Sereenov 3700 tyxerig gonoraar abhan baina. Burgiizai Marksiizm—Leniniizmiin seektorii erxilze baihan, daisan Dondyboon bolbol zilei exinhee xoişo 3700 tyxerig gonoraar abhan baixahaa gadana, mynee xadaa oroidoo xeegyi xydelmeridee 2000 garan tyxerig abaansaar [illegible]ahan baina. Ene meteer gyrenei—aradniitiin myngii xulagailza, xuraza edize baihan daisad, kulaaguud Burgiizda jixe [illegible]on baigaa. ([illegible]daaajeva, Dugarzaboon ba busad.) Ende temdeglengyi garxii argagyi negen barimta dursabal, Burgiizda Oçorzabai ba Dugarzaboonge [illegible] xojor „zoxioolşod“ baigaad, xojuulan xoslozo negeneigee zoxioohon nomii nygeedenь redaktiirovaldag bolhon deerehee beje bejiingee nomuudai buruu zyilnyydii ogto gargalsadaggyi, xarin nomuudaa tyrge tyrgen xinalsaad le, mynge gonoraaraa harniuugyi abza baihan baina.

Ede bygediin eseste buriaadai gyrenei xeblelei byxii zil soo xehen xydelmerinь hyyl hyyldee xoohon xereg bolzo, mynee xadaa manai respyyblikiin exin dunda hurguulinuudta yndehen xelen deere huralsaxa, unşaxa negeş xeheg nom debtergyi şaxuu baina. Yngerxedee ysegleiş baixagyi.

Ene buzagai hyidxelei eseste manai respyyblikiin xeden zuugaad hurguulinuud xoxidobo. Eneenii medeze sag soonь eliryylze ede buzagai aradai daisadii balşiisa barixa arga baigaa gyy gebel, soxom baigaa. Tiigebeş gansaxan yzengi liberliizmda barigdaza, revoliycioonno heremzegyi baihan deerehee olon gazarnuudaar daisadai tabihan aagentnuudii oilgoogyi yngerdeg baihanai gem sexe myn baina.

Tiime xadanь ene bygedii Moziin Komiteed sag doronь eliryylxe hen geze hanaxaş argagyi baina. Gansaxan hyylei yjede BK (b) Paartiiin Centraalьna Komiteed ba C.O. „Praavdiin“ tuhalamzaar Buriaad-Mongoloi partiijna organizaaca ede daisadai uurxaiji uudalan eliryylze, niite bygediin syydte ygeze baina. Ene temeselee baaxanş huladuulangyi yrgeneer jabuulza, aradai daisanguudai jamarş xalxabşa dalabşiin saana xorgodood gy, ali bag ymedeed „xorogyi xonin“ mete dyrse bariaad baigaa haanь, bultiinь uudalan olzo butasoxixo xysen bidende bii, ene xysen bolbol Buriaad-Mougoloi partiijna ba partiijna bişe bolьşeviiguudai garta baixa.

Ede buzagai hyidxelei byxii xariuusalgii Burgiizai partiijna organizaaca, nen tyryyn tende xydelze baigaa komuniistnar bejedee daaxa johotoi. Ene burgiizai aparaadai daisan xarşa etegeedeer buzarlagdahanai ba tede daisadai xehen ene xorololgiin xazuugaar obioo rogdongyi MK-ai partiijna propagaandiin ba xeblelei tahag garza şadaxagyi. Ene tahag (Vişnieevski, Zerebcoov, Şadaanov) bolbol Burgiizai byxii xydelmerişedii ba tedenei xeze baihan jyymii medexegyi baigaa gexe argagyi. Myn „Ynen“ gazeetaş xadaa eneenii sag soonь eliryylze şadaagyi jixe alduutai baina.

Xuuşan zondo tyşedeg ene buzagai praaktikii usadxaza tende şurgahan eedegyi bişiikan byleg daisad xarşa etegeedei uurxaiji yi buta soxixiin yndehen deere, xelbelei xydelmeriii ton hainaar şinedxen tabiza, ton şine şalgagdamal naidabaritai kaadrnuudaar dyyrgexe mynee yjiin gol zorilgo bolno. Eneenhee xoişo xeblelei xeregte xydelexe zonuu[illegible] ba ilangajaa orşuulgaşadii beledxere jabadalii ton erideer tabixa uşartai bolbo.

B. Altaijski

(SOJUUZFOTO).

Sentiaabriiin 12-to. Moskvaada Ulaan talamai deere ulasxoorondiin zaluuşuudai XXIII yderte zoriuulhan jixe demonstraaca bolhon baina.

ZURAG DEERE: Ulaan talamai deere zaluu demonstraatnuud Seena Zyrbiinski ba Eelia Zydgeer (zyyn talada).

Kolxoozuudai tariaalan deerehee

200 ceentner soortoto tariaa tuşaaba

Xoriiin aimagai, Xezengiin somonoi, Staalinai neremzete kolxooz (tyryylegşenь nyxer Arsalanai) tariaa xuriaalgiin xydelmeriil erxim hainaar jabuulza baina.

Mynee yjede 200 ceentner erxim hain şauartai, soortoto tariaa gyrendee tuşaaza, natuur tylberiee hajaar dyyrgexee baina.

D. N. Badmacerenei

Tariaanь ambaar soogoo yzeze baina

(Xoriiin aimaghaa)

Xezengiin somonoi, Ceentr deerxi arteelь bolbol 1937 onoi urgasiin tariaaji xataaza abxa zernosyşilike beledxeegyi baiba.

Enecn deerehee kombaajnaar xadahan tariaagaa xysed xataangyi, noitoor ambaar soogoo adxahan baigaa. Terenь udangyi xalaad, mynee 300-400 ceentner tariaan yzeze baina. Tariaa xuriaalgiin xydelmeriii udaaruulhanai gemeer 40-50 gektaar şenlicenь yireze unaad, adaganь 100 garan ceentner tariaanai geegdel bolbo.

Ede byxii baidalii jyriin xereg geze toolxoor bişe, xarin xorololgo bolzo baihanь niuur deere xaragdaza baina. Ene xeregii darii myrdeze, zemetenii xuuliiin xariuusalgada xabaaduulxa tuxai Xoriiin aimagai prokyroor Rinçenoo anxarxa johotoi.

Traktoriist

Huragşanar tariaa xuriaalgada tuhalalsana

Selenge. Zagastain somonoi Staalinai neremzete kolxoozoi dergedexi 10 zilei dunda hurguuliin huragşad, xamta 150 xyn tus kolxoozoi pooli deere xojor daxin garza, tariaa xuriaalgada tuhalalsaba.

Sentiaabriiin 22-oi yder edener oroi xamta 509 buxal tabiba. Kolxoozdo xojor gurban mer şe. Kolxoozdo xojor gurban mer gezeltentei ailnuud olon.

D. Sagaadain

Şine kaadrnuud

Kallinin, 26. (TASS). Viişnevoloockiin rajoonai Çepoolşev geze dereevenei xaxad zoniinь revoliyyciin urda tee gazaraar bagatai ba kulaagai darlaltada daragdaza, gadagşaa olzo bederen gardag, modo darxaldag, şuluu emdedeg baigaa hen. Revoliyyciin urda tee Çepoolşevte busa mergezeltei xynyyd ogto ygei baigaa jym.

Mynee byri ondoo bolonxoi. Revoliyyciin xoinoxi zilnyydte ene tosxon bolbol eldeb mergezeltenii xeden oloor ygehen baina. Çepoolşev dereevenei xojor xynyyd Leeningraadai jixenyyd azyiledberiiin oronuudai direektornuud baidag, yşee nege xojoronь—gazar esxemzelegşed. Ene dereeven bolbol Ulaan Aarmida 3 komandiirii ygee, kolxoozoi gazar tariaalangai azalda negen agronoom ba MTS-ei 2 direektornuudii ygee. Xojoronь uran zuragşadai hurguulitai bolzo uran zuragşad bolbo, dyrbenь pedagogiis deede hurguuliii dyyrgeze, hurgagşadaar xydelmerilze baina. Gurbanь avto maşiinii şofioornuud, arba garan xynyyd şçetovood mergezeltei bolbo. 10 zaluu kolxoozniguud eldeb teexnikym ba rabfaakta huralsana. Pionerjeeree sagai mergezelted gee

Aradai daisadai tuhamarşad xytelberilexe xydelmeride huuna.

Aradai daisad—byrzyaazna-nacionaliistnuudii oroilzo jabahan Baraadin, Myynkin, Aardin ba bişedei ton dytiin baruun gariinь bolxo C. Dogdomee gegşe yngeregşe zun Agiin aimagai Bliyyxirei ner. kolxoozdo jirehen baigaa. Aradai daisan Dogdomee gegşiin jirexedenь malai brigadiir Zambaldorziin tyryyteigeer jixexen xaluunaar ugtahan baina.

Dogdomee gegşe kolxoozdo jireed baixadaa, kolxoozii dundahaanь unagaaxa geze jixexen hyidxelei xoroto xydelmeri jabuulhanь eli. Ene bolbol suuta kaartaşan-malai brigadiir Zambaldoorzinii bejedee tataza, myn eehediingee tyrelxid Kaldiitan, Zanşibbatatan, Galsanai ba Gonşogoi gegşedeer xamtarza pravlieeniiin tyryylegşe Bolodoi Z. gegşede xudal xuurmag xereg xeze, kolxoozniguudai dunda eldeb yge taraahan baixa jym.

Baha, kolxoozniguudai dunda aradai daisan C. Zamsaranoogai orşuulhan „xyxe mongoloi xyxe tug“ geze koontrrevoliycioonno nom taraaza, eneeniii jixe magtaza kolxoozniguudii haitar unşaxii duradxahan baigaa.

Aradai daisaniii daldalan tereenei tuhamarşa bolhon Zambaldoorzin gegşe kolxoozoi xabaatai 2400 tyx. yrilte xehen baina. Iime toonoi „yrilte“ jyriin xereg bişe, xarin aradai daisanuudai xara xeregte zoriuulagdahanь damzaggyi baina.

Dogdomee ba Zambaldoorzin gegşed eehediingee tyrelxid—sylelgede baihan kulaaguud Iynaa Babuu, Zibaatan g. metenyydeer xaluun barisaatai baihaar. Eneen tuxai orohon signaalnuudta paartiiin aikoomş, prokuratuuraş ba somonoiş soveed anxaralaa tabiza xemzee abaagyi, xarin „Bliyyxir kolxoozoi azal mynee zil jaaxadaa iime muu geeşeb“ geze gaixalsaza huudag baina.

Ene xadaa, Bliyyxirei neremezte kolxoozdo şurgahan daisadii daldalagşa, aikoomai sekretaarь baihan aradai daisan Polikaarpovai, prokuratuuriin ba somonoi soveedai xytelberilegşedei eehediingee dali doroxono tedenii daraad baihiinь gereşelene.

A. Agiinski, C-10.

Xariuusalgata redaaktorii tyr orologşo O. A. ZEREBCOOV.

KINOOTEAATRNUUDTA MYNEEDER

„PROGREES“ KINOO	„ERDEM“ KINOO
Xani nyxed	**Xyxiyy xyyged**

MEDEESEL

Ene onoi Oktiaabriiin 15-da, Ulaan-Yde goorodto nacionaalьno teaatrai baira soo ydeşiin 6 çaasta Buriaad-Mongoloi ASSR-ei exin ba dunda hurguulinuudai xydelmeriiegşedei profsojuuziin moziin VII dugaar konfereence neegdexe.

XELSEXE ZYILNYYD:

1. Exin ba dunda hurguulinuudai sojuuziin moziin komiteedai toosooto elidxel ba reviiziin komiisiin nemelte elidxel (elidxelşed **Xyngyreejev** ba **Burlakoov**).
2. Hurgagşad ba polit-nebteryylgiin xydelmerilegşedei kvalifikaacli deeşelyylxe tuxai BK(b) P-iin CK ba SSSR ei AKS-ai togtooloi gyisedxel tuxai (elidxelşe **Şyystov**).
3. Sojuuziin Mozkoom ba revkomiisiin hunguuli.
4. Sojuuziin Byxerosiiin xuralda delegaaduudii hungalga.

Preziidiym.

Телефоны редакции: отв. редактор—3-[illegible], отв. секретарь—5-[illegible]3, сельхозотдел—[illegible]-55, промотдел—5-07

Noomer gargagşa N. CEBEENOV. Verstaalagşad: C. DAMBAAJEV, C. BATUUJEV BMASSR-ei Niut. Azyiledberiin arkomaadai tipograafi Ypelglavliit 895.